

## **Bijlage 2: Nota van Inspraak en Reactie bij de Zesde wijzigingsverordening milieuverordening Noord-Brabant 2010**

### **Advies POC**

De commissie geeft aan er mee bekend te zijn dat de ruimtelijke reikwijdte van het verbod overeen komt met die van de grondwatervoorraden voor de drinkwatervoorziening van Brabant Water.

1. Voor de winningen van Evides is er bij de commissie twijfel over voldoende afstand tot de zilt/zoute zone die niet onder het verbod vallen.
2. De winningen van Brabant Water in Bergen op Zoom liggen aan zogenaamde uitsluitingsgebieden te weten:
  - Groot open water
  - Natura 2000
  - Stedelijk gebied

Deze gebieden zijn op voorhand uitgesloten van schaliegaswinning in de concept notitie 'Reikwijdte en detailniveau voor de planMER schaliegas'(paragraaf 3.2). De commissie vraagt aan te geven of deze gebieden naadloos aansluiten op de grondwaterlichamen zoals vermeld in de 6<sup>e</sup> wijziging van de PMV. Wanneer dit niet het geval is vraagt de commissie voldoende bescherming te verzorgen in de PMV van de grondwaterwinningen in Bergen op Zoom.

3. In de tekst wordt niet consequent gesproken van andere koolwaterstoffen naast schaliegas, zoals schalieolie. De commissie vraagt hierin te voorzien.
4. De commissie adviseert om bij voorliggende wijziging ook steenkoolgas uit te sluiten

### **Reactie op advies POC:**

#### **1. Afstand tot grondwaterwinningen van Evides**

De begrenzing in de PMV van het gebied waar het verboden is om op onconventionele wijze koolwaterstoffen te winnen, is gebaseerd op de grondwaterlichamen uit de Kaderrichtlijn Water (hierna: KRW) waar grondwaterwinning voor menselijke consumptie plaatsvindt.

Hier is voor gekozen omdat de 'motie schaliegas' van 27 september 2013 aangeeft dat wij een 'juridisch houdbaar voorstel moeten doen om de Provinciale Milieu Verordening zodanig aan te passen dat het gehele

grondgebied van Noord-Brabant wordt aangewezen tot boringvrije zone als het gaat om de (proef)winning van schaliegas.

In navolging van de motie hebben wij advies gevraagd van professor Verschuuren van de Universiteit van Tilburg. Zijn advies is om een duidelijke relatie te leggen met de grondwaterwinning voor menselijke consumptie omdat bij de opsporing en winning van schaliegas activiteiten plaatsvinden die een risico geven op verontreiniging van het grondwater. De huidige grondwaterwinningen worden in de PMV beschermd met een beschermingsregime dat afhankelijk is van de kwetsbaarheid van de winning. De huidige winningen zijn daardoor goed beschermd.

Omdat het opsporen en winnen van schaliegas veel onduidelijkheid geeft over de risico's voor het grondwater en omdat de KRW het voorzorgbeginsel nastreeft, vinden wij dat de grondwaterlichamen die gebruikt worden voor waterwinningen voor menselijke consumptie moeten worden gevrijwaard van onconventionele winning van koolwaterstoffen.

De begrenzing zoals we die voorstellen is gebaseerd op de aangewezen grondwaterlichamen volgens de KRW. Deze zijn in de stroomgebiedsbeheerplannen Schelde en Maas 2009-2015 vastgelegd en overgenomen in het Provinciaal Waterplan 2010-2015.

Een begrenzing in de PMV die meer afstand geeft tussen de grondwaterwinningen van Evides en de zilt/zoute zone waar onconventionele winning van koolwaterstoffen niet is verboden, komt niet meer overeen met de begrenzing tussen het grondwaterlichamen 'zoet grondwater in dekzand Schelde' (NLGWSC0002) en 'zout grondwater in ondiepe zandlagen Schelde' (NLGWSC0004). Deze begrenzing is ingegeven door de geologie van de ondergrond en de fysieke karakteristiek van het grondwater.

## **2. Concept notitie Reikwijdte en detailniveau voor de planMER schaliegas**

De kaarten met uitsluitingsgebieden in de concept notitie Reikwijdte en Detailniveau zijn op een andere manier en met een ander doen tot stand gekomen dan de kaart in de 6e wijzigingsverordening van de PMV. Het naadloos aansluiten van de gebieden 'Groot open water', 'Natura 2000' en 'Stedelijk gebied' is dus niet aan de orde. Voor wat betreft het zorgen van voldoende bescherming voor de grondwaterwinningen in Bergen op zoom verwijzen wij naar onze reactie onder 1.

## **3. Niet consequent gebruik van termen**

Wij hebben de PMV-wijziging hierop aangepast.

## **4. Steenkoolgas**

Voor wat betreft uw advies om steenkoolgas eveneens uit te sluiten, merken wij op dat de in motie niet wordt gesproken over het uitsluiten van steenkoolgas. Om de discussie niet te vertroebelen hebben wij het winnen van steenkoolgas of andere activiteiten in de diepe ondergrond niet in ons verbod meegenomen. In het nieuwe Provinciaal Milieu en Water Plan (PMWP) zal het beleidskader hieromtrent worden geschetst en bezien worden of inzet van regelgeving in de PMV noodzakelijk is.

Bovendien geeft de minister in de Beantwoording vragen over vaststelling Notitie Reikwijdte en Detailniveau planMER schaliegas van 7 november 2014 aan de Tweede kamer het volgende antwoord: "Naar aanleiding van het Witteveen+Bos rapport heb ik reeds geconcludeerd dat de winning van steenkoolgas vanuit de huidige technische kennis en vanuit economisch oogpunt in Nederland niet haalbaar is en daarom niet verder zal worden onderzocht."

## **Zienswijze Evides**

Evides maakt bezwaar tegen de begrenzing zoals die ter hoogte van het grondwaterbeschermingsgebied van de drinkwaterproductielocatie Ossendrecht is aangebracht. Zij geven aan dat de afstand van de voorgestelde begrenzing in de 6<sup>e</sup> wijzigingsverordening PMV tot het grondwaterbeschermingsgebied van Ossendrecht hooguit 250 m bedraagt. Om de drinkwaterwinning Ossendrecht te vrijwaren van de effecten van een eventuele onconventionele winning van koolwaterstoffen, attenderen zij GS op de volgende risico's:

- Bij de voorgestelde zonering van de schaliegasvrije zone wordt volgens Evides onvoldoende rekening gehouden met de thermische effecten die bij schaliegas-exploratie en exploitatie, grenzend aan de zone, op kunnen treden. De effecten hiervan kunnen mogelijk verder reiken dan op basis van bij voorgestelde KRW-begrenzing is voorzien.
- Binnen de voorgestelde begrenzing wordt volgens Evides geen rekening gehouden met de mogelijkheid om bij schaliegas-exploratie en exploitatie verticale boringen horizontaal om te buigen. Hierdoor zou, anders dan het opstelpunt van de boring doet vermoeden, in horizontale zin de grens schalgasvrije zone eenvoudig kunnen worden overschreden.

Vanwege deze risico's stelt Evides voor om de voorgenomen grens in westelijke richting te verleggen en doet hiervoor een voorstel op kaart.

## **Reactie op Evides:**

Wij onderkennen de geschetste risico's. Ten aanzien van de begrenzing hebben wij echter gekozen voor een begrenzing die is gebaseerd op de grondwaterlichamen uit de Kaderrichtlijn Water (hierna: KRW) waar grondwaterwinning voor menselijke consumptie plaatsvindt.

Zie verder onze reactie op het advies van de POC onder 1.